

Til kunnskapsminister Tonje Brenna

Innspill fra Sentralt ungdomsråd til stortingsmeldingen om ungdomstid og 5.-10. trinn

I forbindelse med stortingsmeldingen om ungdomstid har kunnskapsministeren ønsket seg innspill fra elever og lærere i hele landet til hvordan skape en bedre skole for elevene. Vi er glade for at ministeren sørger for bred medvirkning, og vil gjerne bidra med innspill på vegne av ungdom i Oslo.

Sentralt ungdomsråd i Oslo (SUR) er et offisielt høringsorgan for bystyret og byrådet i Oslo kommune på vegne av ungdom under 19 år. SUR består av én representant fra hvert av de lokale ungdomsrådene i Oslo bydeler. SUR er en stemme for barn og unge i Oslo, og har som mål å fremme de unge i Oslo sine perspektiver både lokalt og nasjonalt. Vi vil med dette komme med våre innspill til kunnskapsministeren.

1. Våre innspill

1.1. Innledende bemerkninger

SUR har inntrykk av at det er mange elever som mangler motivasjon på skolen. Vår oppfatning er at det ikke er bare én ting som gjør elever umotiverte. Vi vil i dette høringsinnspillet peke på ulike omstendigheter som vi mener at bidrar til lav motivasjon. Vi har også en del forslag til hva som kan gjøres for å forbedre situasjonen.

Vi i SUR vet veldig godt at man kan ha helt forskjellige oppvekster i Oslo. Det avhenger i stor grad av hvor i byen man vokser opp og hvilket utgangspunkt foreldrene dine har. Enkelte vokser opp med svømmebasseng og familieadvokat, mens andre deler soverom med fem søsken og har ikke råd til å være med på fotballaget. Det store spennet av oppvekster man kan ha i Oslo, gjør at vi i SUR kan ha ulike oppfatninger av hva som gjør at elever er umotiverte på skolen og hvilke endringer som må til for å øke elevenes motivasjon. I innspillene våre kommer vi til å vise frem uenigheten der vi er uenige, men mye er vi også enige om.

1.2. Trygt skole- og klassemiljø

I rådet er vi alle enige om at elever blir demotiverte dersom de føler seg utrygge på skolen. Et trygt og godt klasse- og skolemiljø er viktig for at elevene skal trives og prestere. Vår oppfatning er at skolene bør gjøre mer for å bygge trygge relasjoner i

klassene. Det må legges til rette for at man blir kjent med hverandre, og at klassen føles som et fellesskap med plass til alle.

Overgangen fra barneskolen til ungdomsskolen er noe de aller fleste opplever som spennende og litt skummelt. Når man skal begynne i 8. klasse, er det en del elever som bekymrer seg for karakterer, alvoret og mengden skolearbeid. Absolutt alle bekymrer seg for om de kommer til å passe inn sosialt eller ikke.

Vi mener at ministeren bør se på hvordan skolene kan trygge elevene enda mer i denne overgangen. I SUR mener vi at ungdomsskolene må sette av god tid til relasjons- og miljøbygging i starten av 8. klasse. De nye ungdomsskoleelevene må få tid til å bli kjent med hverandre og å bli trygge på hverandre. Elever som er trygge, har det bedre, og de presterer også bedre.

Samtidig vil vi påpeke at det ikke bare er i overgangene man må ha fokus på klasse- og skolemiljøet. Et godt miljø er noe både lærere og elever må jobbe med hver dag. SUR anbefaler at det legges til rette for at klassene kan gjøre sosiale ting sammen flere ganger i løpet av skoleåret. *Annerledesdager* kan ha faglig innhold eller bare være sosiale. Vi anbefaler også at sosiallærere og rådgivere ved skolene brukes aktivt i arbeidet med å lage trygge skole- og klassemiljøer.

1.3. Karakterer og vurderinger

SUR ønsker å løfte karakterer og vurderinger som noe som påvirker elevenes motivasjon. Det gjelder både for elevene som får gode karakterer og for elevene som får dårlige karakterer.

I Oslo er det ofte slik at elevene som får gode karakterer sikter seg inn på å komme inn på en av de videregående skolene i sentrum. På mange av disse skolene er snittet veldig høyt, noe som gjør at presset for å få gode karakterer er høyt allerede på ungdomsskolen. Vi har inntrykk av at en del presser seg så hardt at det går på bekostning av deres egen psykiske og fysiske helse. Vi anbefaler ministeren å se hva som kan gjøres med dette.

Vi ser også at elever som får dårlige karakterer tidlig på ungdomsskolen, ofte føler seg definert av det. De tenker at det ikke er noen vits å jobbe for å forbedre seg, fordi de uansett ikke kommer inn på skolene med høyt karaktersnitt. Vårt inntrykk er at mange da bare innretter seg på å få dårlige karakterer, noe som igjen betyr at de ikke har noen særlig motivasjon for å jobbe med skole. Dersom den første karakteren man får er en dårlig karakter, er det mange som mister motivasjonen, særlig hvis man får karakteren uten noe mer veiledning og forklaring. Vår opplevelse er at hvis man først faller fra, er det veldig vanskelig å hente seg inn igjen senere.

1.4. Undervisningen

Vår erfaring er at undervisningen er helt avgjørende for å skape motivasjon hos elevene. Folk lærer på ulike måter, noe som gjør at det er viktig å variere undervisningsmetodene. Variasjon gjør også at elevene blir mer inspirert og motivert. Vi etterlyser mer praktisk undervisning, og undervisning som gjør at elevene kan tenke mer fritt og være kreative. Flere i rådet har gode erfaringer med tverrfaglig samarbeid om et bestemt tema.

Elevenes rett til medvirkning ivaretas ikke i stor nok grad når det kommer til valg av undervisningsmetoder. Det er veldig få i rådet som har opplevd at de har fått være med å bestemme hvordan undervisningen skal være, og i de få tilfellene noen har opplevd det er inntrykket at dette kun skjer når læreren ikke vet hva de skal gjøre en time. Vi mener at elevenes motivasjon, interesse samt deres reelle og opplevde medbestemmelse vil styrkes av større grad av medvirkning i skolehverdagen og klasserommet.

SUR mener også at oppgavene må tilpasses elevenes nivå. Det er ikke gøy å gjøre verken for enkle eller for vanskelige oppgaver.

1.5. Alvoret kommer for tidlig

SUR mener at alvoret i skolen kommer altfor tidlig. Allerede i 5. klasse stilles det ganske høye forventninger til elevene. Det er forventet at man gjør mye lekser, noe som gjør at elevene må drasse med seg masse bøker til og fra skolen, og som dessuten beslaglegger store deler av fritiden vår. Vi i SUR mener at et viktig fokus er at skolen skal være gøy, og at det skal være gøy å lære.

I dag oppleves det litt som at man lærer for å bli vurdert, slik at man kan plasseres i et sosialt sjikt. Verst er det for de som stemples som lite skoleflinke eller problembarn. Den typen stempler er det veldig vanskelig å bli kvitt, og mange formes av identitetene de er blitt gitt tidlig i skolegangen. SUR mener at elever ikke bør få denne typen stempler. Vi mener også at elever som sliter, bør hentes inn på en måte som gjør at de igjen synes at skole er gøy.

1.6. Skoledagen

SUR mener at et annet hinder for motivasjon kan være at skoledagen begynner til ulike tidspunkter gjennom uken. For enkelte gjør dette at de får dårlig døgnrytme, og at hverdagen oppleves uforutsigbar.

1.7. Laget rundt eleven

Til tross for at dette er på siden av spørsmålet om praktisk læring, vil vi trekke frem et moment som påvirker motivasjonen og trivselen i skolen; nemlig laget rundt eleven. Vi mener det er viktig å jobbe mer målrettet for at elevene skal ha bedre forhold til lærere, sosiallærere og rådgivere. En motiverende og trygg skolehverdag er avhengig av trygge støttespillere som man kan falle tilbake på i perioder der motivasjonen svikter eller man ikke har det bra.

Vi håper innspillene våre er nyttige i arbeidet videre med stortingsmeldingen. Ta gjerne kontakt hvis dere har oppfølgingsspørsmål.

Beste hilsener fra
Sentralt ungdomsråd i Oslo